

EK 1

ULUSAL EYLEM PROGRAMI KAPSAMINDA HAZİRAN 2011 TARİHİNE KADAR GERÇEKLEŞTİRİLMİŞ FAALİYETLER			
POLİTİK VE YASAL DÜZENLEMELER			
Eylem N.	Eylemin Adı	Yapılan Çalışmalar	İlgili Kuruluş
1	Çölleşme ile Mücadelenin Ülke Kalkınma Planları İçerisinde Yer Alması	<p>-Çölleşme ile Mücadele Ulusal Eylem Planı hazırlanmıştır.</p> <p>-IX. Kalkınma Planının Ormancılık sektörü içerisinde çölleşme ile mücadeleye yer verilmiş ve alt bir komisyon kurulmuştur.</p> <p>-Havza Islah Projeleri devam etmektedir.</p> <p>-Havza Koruma Eylem Planları hazırlanmıştır.</p> <p>-IX. Kalkınma Planında(2007-2013) Plan Dönemi Hedef ve Tahminleri Başlığı altında bulunan “Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi” tablosunda yer alan, endüstriyel ve toprak muhafaza ağaçlandırmalarının toplamının 3,3 milyon hektara ulaşması hedeflenmektedir.</p> <p>-Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Eylem Programı hazırlanmış ve uygulamaya girmiştir.</p> <p>-Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı (2008-2012) hazırlanarak yürürlüğe konulmuş olup, iller bazında Tarımsal Kuraklık Eylem Planları hazırlık çalışmaları devam etmektedir.</p> <p>-Toprak bozulumu ve yoksulluk konularında sivil toplum ağlarını güçlendirmek amaçlı “DRYNET Projesi” yapılmıştır.</p>	ÇOB(AGM, OGM), TKB, TEMA, Toprak Bilimi Derneği
2	Çevre Koruma, Tarım, Ormancılık ve Mera Konularında AB normlarına uyum sağlanması	<p>-Ormancılık konularında AB normlarına uyum tamamlanmıştır.</p> <p>-17/02/2009 tarih ve 27144 sayılı Resmi Gazete’de Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun yayımlanmıştır.</p>	ÇOB,TKB, OGM, TEMA, ÇEKÜL, Buğday Derneği, Doğa Derneği
3	Kırsal Kalkınma Politikalarının Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması	<p>-Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun yayımlanmış olup, Kurumun akreditasyon süreci devam etmektedir..</p> <p>-Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programının kapsamı</p>	ÇOB(ORKÖY, AGM, SGB), DPT, TKB, TEMA

		<p>genişletilerek 81 ilde uygulanmaktadır.</p> <p>-Köy bazlı katılımcı yatırım programı kapsamında çiftçilerimize hibe desteği sağlanmaktadır.</p> <p>-Ormancılık faaliyetleri korunması yolu ile orman köylülerine ekonomik katkı sağlanmaktadır.</p> <p>- Ormancılık faaliyetleri kapsamında orman Zararlıları ile mekanik mücadele kapsamında orman köylülerine ekonomik katkıda bulunmaya devam edilmektedir</p> <p>-Kırsal Kalkınma Konularında 100,000 ha alanda 37 proje yürütülmüştür ve 15 projeye devam edilmektedir.</p> <p>-CROP-MAL, marjinal Kurak Alanların Korunması için Rasyonel Fırsatlar Yaratılması projesi yapılmıştır.</p> <p>-FAO-TCP programınca finanse edilen “Yuntdağı Model Projesi (2007-2009) Bakanlığımız koordinatörlüğünde yürütülmektedir</p> <p>-“Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi” kabul edilmiştir</p>	
4	Sürdürülebilir Doğal Kaynak Yönetimini Sağlayacak Politikalar Geliştirilmesi	<p>-Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği yayınlandı.</p> <p>-Çevresel Amaçlı Tarım Arazilerinin Kullanılması Projesi</p> <p>-Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi.</p> <p>- Karadeniz’de Tarımsal Kirliliğin Önlenmesi projesi.</p> <p>-Ardahan Posof Arı Kolonileri Saflaştırma ve Ana arı Üretim projesi yapılmıştır.</p> <p>-Adıyaman Organik Bal ve Ana arı Üretim projesi yapılmıştır.</p> <p>-5240 ha. sahada 66 adet bal ormanı oluşturulmuş ve yeni bal ormanı oluşturulması çalışmalarına devam edilmektedir</p> <p>-Sivas Mera Bitkileri Islahı Pilot projesi uygulanmıştır.</p> <p>-Nadas alanlarının daraltılması için yayım faaliyetleri devam etmektedir.</p> <p>-Sorunlu Tarım Alanlarının Tespiti ve iyileştirilmesi Projesi” uygulanmaktadır.</p> <p>-“Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Projesi” ve “ Arazi Kullanım Planlaması Projesi” uygulanmaktadır.</p> <p>-Hollanda Rotterdam Belediyesi-Konya Ilgın Geçit Köyü Karbon Emilim</p>	<p>ÇOB(AGM, OGM, DKMP, SGB, ÇYGM), TEMA, DPT</p>

	<p>Projesi yapılmıştır.</p> <p>-Adıyaman Besni Aşağıçöplü Erozyon Kontrol Ağaçlandırma Projesi yapılmıştır.</p> <p>-Tazlar Köyü Kırsal Kalkınma, Çiftçi Eğitimi ile Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Projeleri yapılmıştır.</p> <p>-Değirmenkaya Kırsal Kalkınma ve Erozyon Kontrol Projeleri yapılmıştır.</p> <p>-Biyolojik çeşitlilik açısından alpin meralar, dağ, step, orman, sulak alanlar, kıyı ve kumul ekosistemleri, fundalık ve ada alanlar gibi ekosistemleri temsil eden alanların sahip olduğu kaynakların sürdürülebilir yönetimini desteklemek amacıyla bu tür zengin, nadir ve tehdit altında bulunan alanlar 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na göre Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiatı Koruma Alanı ve Tabiat Anıtı statüleri ile koruma altına alınmaktadır. Bu kapsamda; Mart 2010- Mart 2011 tarihleri arasında Trabzon Sera Gölü Tabiat Parkı (94 Ha.- 24.04.2010), Sinop Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı (10 Ha.-04.01.2011) ilan edilmiştir. Mart 2011 itibariyle şu anda toplam; 42 adet Tabiat Parkı (81.672 ha.), 31 adet Tabiatı Koruma Alanı (48.107 Ha.), 41 adet Milli Park (869.922 Ha.) ve 106 adet Tabiat Anıtı (5631 Ha.) ilan edilmiştir. Mart 2010 tarihi itibariyle devam eden çalışmalar; İzmit Kuzuyayla Tabiat Parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planı hazırlanmaktadır. Bartın Gürcüoluk Mağarası Tabiat Parkı ilan aşamasında olup Kültür ve Turizm Bakanlığı görüşündedir. Mersin Aydıncık Tabiat Parkı Orman Genel Müdürlüğü görüşüne sorulacaktır.</p> <p>-Kaynakların sürdürülebilir yönetimine yönelik mevcut korunan alanların planlarının hazırlıkları devam etmektedir.</p> <p>-2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 4.maddesine göre; a)Ülkemizin sahip olduğu doğal ve kültürel değerlerin koruma- kullanma dengesi gözetilerek belirli bir plan dâhilinde sürdürülebilir korunması, yönetimi ve kullanımını sağlamak,</p> <p>b) Ekosistemler, türler ve yaşam alanlarının sürekliliğini sağlamak,</p> <p>c) Doğal değerlerle biyolojik çeşitlik unsurlarının temel özellikleri ve</p>	
--	--	--

	<p>bunların oluşturduğu peyzajların sürekliliğini sağlamak,</p> <p>d) İnsan baskısı, diğer kullanımlar ve talepler nedeniyle oluşan/oluşacak biyolojik çeşitlilik kayıplarını azaltmada gerekli tedbirleri almak amacıyla,</p> <p>2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamına giren alanlarda kaynakların etkin korunabilmesi için Uzun Devreli Gelişme Planı yapılmaktadır. Mart 2010-2011 arasında; 12 adet Tabiat Parkı, 4 adet Milli Park'ın Uzun Devreli Gelişme Planı onaylanmıştır. Tabiat Parklarından 9 adedinin plan yapım işi 2009 yılında 3 adedinin ise 2010 yılında başlamıştır. 4 adet Milli Parkın Uzun Devreli Gelişme Planı ise 2010 yılında kurum tarafından başlanılıp bitirilmiştir. Halen yapımı devam etmekte olan 11 adet Tabiat Parkı'na ait UDGP'nin 6 adedi kurum görüşünde, 5 adedi ise planlama aşamasındadır. Yine plan yapım işi devam etmekte olan 7 adet Milli Park'ın UDGP'nin 3 adedi kurum görüşünde 4 adedi ise planlama aşamasındadır.</p> <p>Bugüne kadar yapılan planlama çalışmaları sonucunda 2010 yılı Mart ayı itibariyle; 25 adet Mili Park'ın, 27 adet Tabiat Parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planları onaylanmış olup halen yürürlüktedir. 12 adet korunan alanın planı onay aşamasındadır.12 adet korunan alanın planı devam etmekte olup,2011 yılında 9 adet Milli Park,3 adet tabiat parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planı yapım işi programa alınmıştır. 7 adet Milli Parkın plan yapımı için Teknik Şartnameleri hazırlanmış ihale için gerekli işlemler devam etmektedir.</p> <p>-Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın koordinasyonunda DPT Müsteşarlığı ile işbirliği içerisinde başlatılan ve sürdürülen Plan hazırlık çalışmaları, ilgili kamu kurumlarının etkin katılımını sağlamak ve ülkemiz için uygulanabilir bir Plan dokümanı oluşturmak amacıyla aralarında Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de yer aldığı 14 kamu kurumu arasında imzalanan bir Protokole göre sonuçlandırılmıştır. Plan'ın hazırlık aşamasında tesis edilen söz konusu işbirliği yapısının, izleme komitesi</p>	
--	---	--

	<p>aracılığıyla uygulama aşamasında da sürdürülmesi durumunda, ülkemizde uzun yıllardır parçalı bir şekilde yürütülen, etkileri ölçülemeyen ve sürdürülebilirliği zayıf uygulamalar yerine daha eşgüdümlü, maliyet etkin ve yönetilebilir kırsal kalkınma faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve <u>sürdürülebilir doğal kaynak yönetimini sağlayacak politikalar geliştirilmesi</u> sağlanacaktır.</p> <p>Bu itibarla hazırlanan ve 2010 yılı Ağustos ayında onaylanan Kırsal Kalkınma Planı'nın temel katkısı; ülkemiz kırsalındaki beşeri ve doğal kaynak potansiyelini sürdürülebilir kalkınma yaklaşımıyla değerlendirmek suretiyle, kırsal nüfusun iş ve yaşam koşullarının kendi yöresinde iyileştirilmesi yönünde olduğundan bu süreçte; küresel bir sorun olan iklim değişikliğinin etkilerini en aza indirmek üzere kırsal kalkınma faaliyetlerinin; iyi tarım uygulamaları, güvenilir gıda üretiminin artırılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması, doğal çevrenin korunması ve yoksulluğun azaltılmasını temin edecek şekilde uygulanmasıdır.</p> <p>-DKMPGM koordinasyonunda korunan alanlarda doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimini amaçlayan projeler yürütülmektedir. Bunlardan biri;</p> <p>“Yıldız Dağlarında Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Sürdürülebilir Kalkınma Projesi” olup, proje kapsamında Yıldız Dağlarının biyolojik çeşitliliği ve doğal kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir yönetimi için sınır ötesi işbirliğini geliştirilmesi ve güçlendirilmesi</p> <p>*Yıldız Dağlarında Biyosfer Rezerv yaklaşımıyla geniş çaplı envanterlerin (doğal ve sosyal verilere yönelik) yapılması ve</p> <p>*özellikle çocukların eğitimi ve halkın bilinç düzeyinin artırılması amacıyla bir doğa eğitim merkezinin kurulması amaçlanmış ve proje Kasım 2009 tarihinde sona ermiştir. Mart 2010-Mart 2011 tarihleri arasında;</p> <p>Doğa Eğitim Merkezi'nde ki ilk eğitim; 20 Haziran–20 Temmuz 2010 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu eğitime Ankara'dan Şehit Rıfat</p>	
--	--	--

	<p>Çelik İlk Öğretim Okulu'ndan 24 öğrenci ile 2 öğretmen katılım sağlamıştır.</p> <p>İkinci ve üçüncü eğitimler Kırklareli ilindeki okullara yönelik gerçekleştirilmiştir. Öncelikle Yıldız Dağları Doğa Eğitim Merkezinin kurulduğu Dereköy'deki Dereköy İlköğretim Okulu çocuklarından oluşan 28 öğrenci 06-07 Temmuz 2010 tarihleri arasında eğitime dahil edilmiştir.</p> <p>Bu eğitimin ardından Kırklareli Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Yetiştirme Yurdu'ndan 20 öğrencinin katılımıyla üçüncü bir eğitim programı gerçekleştirilmiştir.</p> <p>25 Aralık 2010 tarihinde ise Kırklareli Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığına bağlı GENÇTEMA öğrenci kulübünün üyesi olan 40 öğrenciye “Yıldız Dağları Doğa Eğitim Merkezi”nde doğa eğitimi verilmiştir.</p> <p>Diğer bir proje ; “Orman Koruma alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi” olup proje kapsamında; Kastamonu-Bartın Küre Dağları Milli Parkı ve çevresinde doğa koruma ve sürdürülebilir kaynak yönetimini güçlendirerek ve katılımcılık esasına dayalı, etkin ve bütüncül bir yönetim modeli oluşturarak orman koruma alanlarının ulusal korunan alanlar sistemindeki yerini ve yönetsel etkinliğini geliştirmek ve model deneyimi Türkiye'deki diğer sekiz sıcak orman noktasına yaygınlaştırmak amaçlanmaktadır.</p> <p>Proje kapsamında Küre Dağları illi Parkı tampon bölgesinde yer alan Orman İşletmelerinin ekosistem tabanlı fonksiyonel orman amenajman planları hazırlanmıştır. Ayrıca MP ve tampon bölgesi birlikte planlanmaktadır. (2010)</p> <p>Yine proje ve WWF'nin “Yaşanabilir bir Dünya İçin Korunan Alanlar programı” kapsamında; Türkiye'deki korunan alanlar ve iklim değişikliği konusunda Granada Zirvesi Stratejisi (16-19 Kasım 2009 tarihinde Granada'da (İspanya) düzenlenen “Korunan Alanlar ve İklim Değişikliği Granada Dünya Zirvesi gerçekleştirilmiştir.) ile uyumlu “KORUNAN</p>	
--	---	--

	<p>ALANLAR VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ: Türkiye Ulusal Strateji Taslağı “hazırlanmıştır. Söz konu stratejide; korunan alanlar ve iklim değişikliği ilişkisinde korunan alanlar sistemi oluşturulması, korunan alan planlanması, korunan alanların yönetimi, konuyla ilgili politika oluşturma ve bilgi paylaşımı konularında ulusal önceliklerin belirlenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>DKMPPGM'nün ortağı olduğu diğer projeler; “Kaçkar Dağlarında Sürdürülebilir Orman Kullanımı ve Korunması Projesi” amacı; Küresel ölçekte sıcak noktalardan birisi olan Kaçkar Dağlarında biyolojik çeşitlilik kayıplarını ve orman ekosistemlerinin tahribatını yavaşlatarak iyileştirmeye başlamaktır.</p> <p>-“Çoruh Nehri havza Rehabilitasyon Projesi” amacı; Çoruh Havzası'nda; vejetasyon, toprak ve su kaynaklarının entegre rehabilitasyonu, sürdürülebilir kullanımı ve halkın yaşamının çeşitli gelir getirici faaliyetlerle iyileştirmesi suretiyle doğal çevrenin korunmasına ve yoksulluğun azaltılmasına katkı sağlamaktır.</p> <p>-Türkiye'nin Korunan Alanlar Sisteminin Güçlendirilmesi: Deniz ve Kıyı Koruma Alanlarının Sürdürülebilirliğinin Kolaylaştırılması Projesi</p> <p>Amacı; Proje, ulusal deniz ve kıyı koruma alanları sistemini güçlendirmeyi ve etkin yönetimini kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Tüm projeler ile ilgili faaliyetler proje kapsamında öngörüldüğü şekilde devam etmektedir.</p> <p>-Korunan alanlarda doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimini destekleyecek alt programlar kapsamında: Ekoturizm Eylem Planı, Organik Tarım Eylem Planı, Mağara Eylem Planı, Uludağ Milli Parkı Eylem Planı Ve Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Eylem Planı hazırlanmıştır.</p> <p>-Yuntdağı Model Projesi faaliyetleri kapsamında, yöre halkının kalkınmasını destekleyici politikaların sürdürülmesi ve geliştirilmesi ve</p>	
--	---	--

		<p>arazi kullanım planlaması çalışmaları yapılmaktadır.</p> <p>-TKB ile ortak yürütülen “Türkiye Çapraz Uyum Kriterlerinin Belirlenmesi” projesi Hollanda Hükümeti Katılım Öncesi Projeler Programı kapsamında yürütülmektedir.</p> <p>-“Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesinin Uygulanması Yönünde Öncelikli Faaliyetlerin Tespiti” projesi yapılmıştır.</p> <p>-“Sürdürülebilir Kalkınmanın Sektörel Politikalara Entegrasyonu Projesi” ile ormancılık sektöründe sürdürülebilir kalkınma politika seçenekleri geliştirilmiştir.</p> <p>-Çevre düzenleri planlarına dair yönetmelik yürürlüğe girmiştir.(34 ilin çevre düzeni planı onaylanmıştır.)</p>	
5	Sulak Alanlar, Dağlar, Yaylalar ve kıyıların korunması ve kullanımı ile ilgili politikaların geliştirilmesi	<p>-Kuraklık ve Sulak Alanların Kayıpları” konularında önlemler geliştirilmektedir.</p> <p>-Sulak alan yönetim planları hazırlanmaktadır:</p> <p>2010 yılında 5 adet sulak alan yönetim planı tamamlanmış olup, 4 adet sulak alan koruma bölgesi belirlenerek uygulamaya aktarılmıştır.</p> <p>Yönetim Planları:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hazar Gölü (Elazığ, 2010) 2. Gökgöl-Işıklı Gölleri (Denizli, 2010) 3. Karakuyu Sazlıkları (Afyonk., 2010) 4. Seyfe Gölü (Kırşehir, 2010) 5. Kuyucuk Gölü (Kars, 2010) <p>Koruma Bölgeleri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seyfe Gölü (Kırşehir, 2010) 2. Hazar Gölü (Elazığ, 2010) 3. Karakuyu Sazlıkları (Afyonkarahisar, 2010) <p>-2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında sulak alan, dağ, yayla ve kıyı ekosistemlerinin korunmasına hizmet edecek yeni korunan alanlar ilan edilmektedir. Mart 2010- Mart 2011 tarihleri arasında Trabzon Sera</p>	ÇOB(DKMP, SGB)

		<p>Gözü Tabiat Parkı (94 Ha.- 24.04.2010), Sinop Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı (10 Ha.-04.01.2011) ilan edilmiştir. Mart 2011 itibariyle şu anda toplam; 42 adet Tabiat Parkı (81.672 ha.), 31 adet Tabiatı Koruma Alanı (48.107 Ha.), 41 adet Milli Park (869.922 Ha.) ve 106 adet Tabiat Anıtı (5631 Ha.) ilan edilmiştir. Mart 2010 tarihi itibariyle devam eden çalışmalar; İzmit Kuzuyayla Tabiat Parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planı hazırlanmaktadır. Bartın Gürcüoluk Mağarası Tabiat Parkı ilan aşamasında olup Kültür ve Turizm Bakanlığı görüşündedir. Mersin Aydıncık Tabiat Parkı Orman Genel Müdürlüğü görüşüne sorulacaktır.</p> <p>Ayrıca 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamına giren alanlarda kaynakların etkin korunabilmesi ve sürdürülebilirliği amacıyla yönetim ilkelerinin de yer aldığı Uzun Devreli Gelişme Planı yapım aşamasında alanın envanter çalışmaları kapsamında; ekosistem (Orman,sulak alan,step,dağ, alpin, mağara ve diğer), vejetasyon ve habitatların tespiti yönünde çalışmalar yapılmakta ve bu planlarda alanın tüm kaynak değerlerinin uzun dönemde sürdürülebilir korunması ve yönetimi için belirli bir zaman diliminde koruma alanlarına ait politika, strateji ve yönetim ilkeleri belirlenmektedir. (Bu kapsamda yapılan planlara ait mevcut durum Eylem 4'de verilmiştir.).</p> <p>-AB Bölgesel Gelişme Programı (INTERREG III C) ile finanse edilen ve gözlemci olarak katıldığımız "Akdeniz Dağları Doğal ve Kültürel Mirasının Korunması (MEDİT)" projesi tamamlanmış olup, proje sonuçları ve raporları 3 cilt halinde http://www.mediterritage.eu internet adresinde yayınlanmaktadır.</p>	
6	Türkiye Ulusal Çevre Stratejisi ve Eylem Planı ile "Türkiye Genetik Çeşitliliğinin Yerinde Korunması Ulusal Planında	<p>-BM Biyolojik Çeşitlilik sözleşmesi Cartagena Biyogüvenlik Protokolü kapsamında alınması gereken önlemler Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı'na dahil edilmiştir.</p> <p>-Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Buldukları Ekosistemlerde Korunması Ve Yönetimi Projesi uygulanmaktadır.</p> <p>- Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Strateji ve Eylem Planı 2007 yılında</p>	ÇOB(DKMP),TKB

	Belirtilen Politika, Önlem ve Stratejilerin Gerçekleştirilmesi	güncellenmiş ve uygulamaya başlanmıştır. -Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Ekosistemlerinin Korunması ve Yönetimi Projesi tamamlanmıştır.	
7	Deniz ve Göl Ekosistemlerinin Yönetimine ilişkin Politikaların Geliştirilmesi	-Deniz ve Kıyı Koruma Alanlarının Yönetimi Proje uygulanmaktadır. -Sulak alan yönetim planları ile ilgili politikalar 2009-2014 Ulusal Sulak Alan Stratejisinde ele alınacaktır. -- Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Strateji ve Eylem Planı'na deniz ve ada ekosistemlerinin korunması dahil edilmiştir. Kıyı ve Deniz Biyolojik Çeşitliliği Öncelikli Hedefleri arasına alınmıştır. -Proje Yürütücüsü Kurumun Çevre ve Orman Bakanlığı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nın olduğu, Küresel Çevre Fonu (GEF) adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye uygulayıcı kuruluş ile Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün proje ortakları olduğu Türkiye'nin Deniz ve Kıyı Alanları Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi" yürütülmektedir. Projede 1. Fethiye-Göcek ÖÇK Bölgesi 2. Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgesi 3. Datça-Bozburun ÖÇK Bölgesi 4. Gökova ÖÇK Bölgesi 5. Foça ÖÇK Bölgesi 6. <u>Ayvalık Adaları Tabiat Parkı</u> olmak üzere toplam 6 pilot alan bulunmakta olup, proje Türkiye'nin ulusal deniz ve kıyı koruma alanları sistemini güçlendirmeyi ve etkin yönetimini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Proje süresi; Mayıs 2009 -Ekim 2013 (4 yıl 5 ay)	ÇOB (DKMP, ÖÇKK)
8	Çevre Kirliliğine Neden Olan Katı Atık	-Katı Atık Ana Planı 2. Aşama Projesi ve Ulusal Atık Planı çalışmaları devam etmektedir.	ÇOB(ÇYGM)

	Yönetimiyle İlgili Politikaların Oluşturulması		
9	Çölleşme İle Mücadeleyi Koordine Etmek İçin Oluşturulan Ulusal Koordinasyon Biriminin Etkinliğinin Sağlanması	Ulusal Koordinasyon Biriminin Etkinliğinin konusunda hazırlık çalışmaları devam etmektedir.	ÇOB (SGB)
10	Tarımsal Kooperatiflerin, Birliklerin vb. Üretici Örgütlerin Yaygınlaştırılması ve Desteklenmesi:	Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu yayınlandı. Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Hakkında Kanun yayımlanarak yürürlüğe girmiştir ve bu çerçevede işlemler yapılmaktadır	ÇOB, TKB
11	Tarımda İleri Teknoloji Kullanımının Çevre Sorunlarına Neden Olmaması İçin Gerekli Düzenlemelerin Yapılması	-5262 sayılı Organik Tarım Kanunu yayımlandı. -İyi Tarım Uygulamaları Yönetmeliği Yürürlüğe konmuştur. -Entegre Mücadele Yöntemi yapılmaktadır. -Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenebilirliği Projesi uygulanmıştır. -İlaç Kalite Ve Bakiyelerinin İzlenmesi Projesi uygulanmaktadır. -Kimyasal Mücadele Yerine Biyolojik Mücadele	ÇOB, TKB
12	Tarımsal Altyapı Hizmetlerinin Geliştirilmesinde Hizmetten Yaralanacak Olanların Katılımının Sağlanması	-Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri hakkında Kanun çıkarılmıştır	ÇOB, TKB
13	Kırsal Sanayini Destekleyici	-Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı. -Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu kurulmuş ve taşra	

	Politikaların Oluşturulması ve Tarıma Dayalı Sanayinin Geliştirilmesi	birimleri oluşturulmuştur. -Kurumun fiilen faaliyete geçmesi ile belirlenen illerde öncelikle işleme tesislerinin modernizasyonuna yönelik olarak destekleme programı yürütülecektir. -Sürdürülebilir Orman Yönetim ilkeleri çerçevesinde fonksiyonel orman amenajman planlarının yapımına imkan sağlayan yeni orman amenajman yönetmeliği çıkarılarak yürürlüğe girmiştir.	ÇOB(OGM), DPT, TKB
14	Arazi Kullanımı ve Toprak Koruma Kanunu'nun Çıkarılması	03.07.2005 Tarihinde 5403 Sayılı Toprak ve Arazi Kullanım Kanunu çıkarılmıştır. -08.06.2010 Tarihinde 27605 sayılı Toprak Kirliliği Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik çıkarılmıştır. -Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar İçin Yönetim Sistemi Geliştirilmesi Projesi yapılmaktadır.	ÇOB(ÇYGM), TKB
15	Orman Alanlarının Azalmasına Neden Olan Yasal Düzenlemelerin Kaldırılarak Bunların Yerine Ormanların Sürdürülebilirliğini Sağlayacak Yeni Yasal Düzenlemelerin Getirilmesi	-Ormanların planlanması çalışmalarında sadece odun üretimi temeline dayanan planlama yaklaşımı terk edilerek, ormanların fonksiyonlarını ön plana çıkaran fonksiyonel planlama metodu uygulanmaya başlanmıştır. -Orman ekosistemlerinin izlenmesi programları faaliyetleri "Türkiye'de Sürdürülebilir orman yönetiminde ormancılık bilgi sisteminin geliştirilmesi" projesi çerçevesinde yürütülmektedir. -Bu konuda Başkanlığımız koordinatörlüğünde Bakanlığımızın ilgili birimleri ile birlikte muhtelif mevzuat çalışmaları yapılmıştır. Ancak 2/B konusunda bugüne kadar yapılan çalışmalardan somut bir netice alınamamıştır. -Sürdürülebilir Orman Yönetim ilkeleri çerçevesinde fonksiyonel orman amenajman planlarının yapımına imkan sağlayan yeni orman amenajman yönetmeliği çıkarılarak yürürlüğe girmiştir. -Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik ile AB sınır değerlerine uyum amaçlanmakta olup mevcut limit değerlerde kademeli azaltım öngörülmüştür.	ÇOB (ÇYGM), OGM
16	Tarım Arazilerinin Bütünlüğünü Koruyacak	-Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu. -Tarım İşletmelerinin Yeterli Tarımsal Varlığa Sahip Olup Olmadığının	ÇOB, TKB, DPT

	ve Parçalanmasını Önleyecek Yasal Tedbirler:	Tespitine Dair Yönetmelik.- Yeter Gelirli Tarımsal İşletme Büyüklüklerinin Tespitine Dair Tebliğ kapsamında tarımsal kriterlere göre asgari büyüklükler tanımlanarak, tarım arazilerinin daha küçük parçalara bölünmesinin önlenmesi amaçlanmıştır. -Medeni Kanunun miras hukuku ile ilgili maddelerinde gerekli değişikliklerin yapılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir	
17	Arazi Topplulaştırma Yasasının Çıkarılması	Arazi toplulaştırılması çalışmaları devam etmektedir	TKB
18	Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa Göre tarım Üreticilerinin Örgütlenmesi İçin Teknik Desteğin Sağlanması	-Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi. -Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik. -5488 Sayılı Tarım Kanunu. - 441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde teknik destek sağlamaktadır. -Odun dışındaki bitkisel ürünlerin kullanılabilirlikleri tesbit edilerek sürdürülebilir bir şekilde bu ürünlerden faydalanılmaktadır	ÇOB, TKB
19	Doğal Kaynakların Korunması ve İdaresi ile İlgili Yasa, Tüzük ve Yönetmeliklerin Güncelleştirilmesi.	-Sulak Alanların korunması Yönetmeliğinin güncellenme çalışmaları devam etmektedir. -Uluslararası öneme sahip sulak alanlara ilişkin yönetim planları yapılmaya devam etmektedir. -Doğa ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun Tasarısı tamamlanmıştır ve kurum görüşlerine açılmıştır. -Orman Amenajmanı Yönetmeliği yayınlanmıştır -Milli Parklar Kanununda revizyon çalışmaları tamamlanmış olup ,Hukuk Müşavirliği ile paylaşılmıştır. -Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği revize edilmiştir. -Orman Kanunu'nun 16. Maddesi yeniden düzenlenerek, Devlet ormanları sınırları içinde tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, orman içi dinlenme yerleri, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi Çevre ve Orman Bakanlığı'nın iznine bağlanmıştır. Bu konu	ÇOB (DKMP), OGM

		ile ilgili olarak Orman Kanunu'nun 16. Maddesinin Uygulama Yönetmeliğinde düzenleme yapılmıştır -Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun Tasarısı TBMM'de Çevre Komisyonunda görüşülmektedir.	
20	Su yasının çıkarılması	Su Kanunu Tasarısı Taslağı bakanlığa sunulacaktır. -Doğa derneği, Macahel Vakfı, İkizdereliler Derneği ve Tema işbirliği ile Türkiye Su Meclisi Kurulmuştur. -Su Çerçeve Direktifini esas alan uyumlaştırma çalışmaları ÇYGM tarafından yürütülmektedir.	DSİ,ÇYGM, Doğa derneği, Macahel Vakfı, İkizdereliler Derneği,TEMA
21	Maden Yasası'na Tüm Maden İşletmelerinin İşletme Sonrasında Arazi İyileştirme Programları Hazırlama ve Uygulamalarını Sağlayacak Düzenlemeler Yapılması.	Ormanlık Alanlarda Açık İşletme Faaliyeti İçin Verilen Ocak İzinleri İle İlgili Bu Faaliyetler Neticesinde Bozulan Sahaların İzin Sahiplerince Ağaçlandırmaya Uygun Hale Getirileceği Yönünde Taahhütname Alınmaktadır. -30.09.2010 tarihinde yürürlüğe giren Orman Kanunu'nun 16. Maddesinin Uygulama Yönetmeliği'nin; -16. Maddesinde rehabilitasyon projelerinin düzenlenme şekli belirlenmiştir. -17. Maddesinde rehabilitenin uygulanma şekli belirlenmiştir. -Geçici 6. Maddesi ile Yönetmeliğin yayım tarihinden önce izne konu edilen ancak rehabilitasyon projesi olmayan maden işletme, hammadde üretim, maden tesis ve maden altyapı tesis izinleri için yönetmeliğin yayım tarihinden itibaren altı ay içinde rehabilitasyon projesi alınacağı hükmü getirilmiştir. -Ayrıca 8. Bölümde rehabiliteye hazırlık amaçlı dolgu izni işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. -Kum, Çakıl Ve Benzeri Maddelerin Alınması İşletilmesi Ve Kontrolü Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. -Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.	ÇOB (OGM, AGM, ÇYGM)
22	DSİ, TKB ve ÇOB' nın Kuruluş Yasalarının Havza	-Tarım sektörü ile ilgili konuları bir bütünlük içerisinde ele alan Tarım Kanunu uygulamaya girmiştir -Yan dere yukarı havzalarındaki orman, mera ve yamaç tarım alanlarının	TKB, ÇOB (OGM, AGM)

	Temelinde Ortak Çalışmalar Yapmasına Uygun Düzenlemelerin Sağlanması	düzenlenmesi, geliştirilmesi ve ıslahının gerektiği durumlarda ilgili kuruluşlar olan OGM, AGM ve TKB ile işbirliği yapmaktadır -ÇYGM kuruluş kanununda Bütüncül Havza Yönetimi görevi bulunmaktadır. Bu kapsamda AB Direktifleri ve Ulusal mevzuatı esas alan çalışmalar yapılmaktadır	
23	Sera Gazı Salınımlarını Azaltma Amaçlı Etkin Bir Planlamanın Oluşturulması	-Ülkemiz 2006 Yılında “ İklim Değişikliği 1. Ulusal Bildirimini” Hazırlamış Ve BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) Sekretaryasına Sunmuştur. -Ülkemizin İklim Değişikliği Alanında İzleyeceği Politikaların, Alacağı Önlemlerin Ve Yapacağı Çalışmaların Belirlenmesi Amacıyla 2001/2 Sayılı Genelge İle Oluşturulmuş Olan İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu(İDDK), 2004/13 Sayılı Genelge İle Yeniden Düzenlenmiştir. -Ülkemizin İklim Değişikliği Bağlamında Mevcut Durumunun Belirlenmesine Yönelik Olarak İklim Değişikliği 1. Ulusal Bildirimi (Ocak, 2007) Ve Sera Gazı Emisyonu Ulusal Envanteri (Nisan 2006, Nisan 2007) Raporları Hazırlanarak BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryasına Sunulmuştur. - İklim Değişikliği Ulusal Stratejisi hazırlanmıştır.. - İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı hazırlanmaktadır - İklim Değişikliği Uyum Stratejisi hazırlanmaktadır - MENA Bölgesinde Ormanlık Politikalarının İklim Değişikliğine Adaptasyonu Projesi yürütülmeye başlanmıştır. -Orman tabanlı sera gazı azaltımı ve karbon tutulumu unsurunu da içeren “Akdeniz Bölgesinde Önemli Koruma Değerine Sahip Ormanların İşletilmesine Dair Bütünleşik Yaklaşım” adlı GEF5 projesi hazırlanmaktadır. -Orman Yangınlarını Durdurma Zonu Tesisi ile ziraat arazileri ve yerleşim alanlarının ormandan ayırma zonu tesislerinin yapımına devam edilmektedir. -Ormanlık alanlardan geçen kara ve demir yollarının her iki tarafında, yangınların çıkmasını önlemek ya da büyümeden söndürebilmek amacıyla dal budaması çalışmaları yapılmaktadır. -Orman yangınlarında hava araçlarının ve arazözlerin etkin kullanımını	ÇOB(ÇYGM) TKB, DPT, TEMA

		<p>artırmak amacıyla 5 km.'de bir su kaynağının durumuna göre tesis yapılması planlanmış olup şu ana kadar ise 1275 adet havuz, gölet ve su toplama çukuru yapılmıştır.</p> <p>-Orman yangınlarının kısa sürede tesbiti ve müdahale için Bilkent Üniversitesi ile ortak yürütülen bir TÜBİTAK projesi doğrultusunda 54 yangın gözetleme kulesinde 108 kamera kurulmuş olup 2011 yılı içerisinde 10 gözetleme kulesine 20 kamera sistemi kurulma çalışmaları devam etmektedir.</p> <p>-Orman yangınlarını daha iyi yönetmek üzere 2008 yılında kullanılmaya başlanılan “Yangın Yönetim Sistemi” her geçen yıl daha fonksiyonel olarak kullanılmaktadır. Bu sistem ile , ülkemizin herhangi bir yöresinde çıkabilecek orman yangınında söndürme çalışmalarına katılan tüm araçların yönetilmesi, yangınlarda daha koordineli ve etkin müdahale edilmesi sağlanmaktadır</p> <p>-Türkiye 26 Ağustos 2009 tarihinde Kyoto Protokolüne taraf olmuştur.</p> <p>-AB LIFE Programı Kapsamında, ÇOB Ve Exergia (Yunanistan) İşbirliğinde, İtalya Çevre Bakanlığı'nın Katkılarıyla 2006 Yılında Başlatılan “ Türkiye’de İklim Değişikliği Politikalarının Tanıtılması” Projesi 2008 Yılı Ocak ayında Tamamlanmıştır.</p> <p>6 Şubat 2007 Tarihinde, Çevre ve Orman Bakanı, Tarım Ve Köy İşleri Bakanı, Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanı ile Bakanlığımızda “İklim Değişikliği, Kuraklık ve Su Yönetimi” konulu ortak bir basın toplantısında bir araya gelerek, enerji tasarrufu ve küresel ısınma konusunda bireysel bazda alınabilecek tedbirler kamuoyuna duyurulmuştur.</p> <p>-İklim Değişikliğinin Arazi Bozulumuna Etkileri Ve Tarımda Uyum Seçenekleri Politika Ve Bilinçlendirme Projesi yapılmıştır.</p>	
25	Çevreye Uygun Önlemleri/Uygulamaları Yapan Özel Sektör ve Çiftçilerin Devlet	İyi Tarım Uygulamaları, Organik Tarım, Çevresel Amaçlı Arazi Kullanımı, Gübrelemeyi Toprak Analizine Göre Yapmak, Gübre Deposu İnşası, Modern Sulama Teknikleri gibi konularda hibe, fazladan destek ve faiz indirimi uygulamaları yürütülmektedir.	ÇOB, TKB

	Tarafından Desteklenmesi		
26	Çevresel Konularla İlgili Sivil Toplum Kuruluşları Çalışmalarının Kolaylaştırılması	Sivil Toplum Örgütleri ile işbirliği ve ortak projeler yürütülmektedir. Karapınar'dan Dünyaya Çölleşme Çağrısı Projesi (TKB-TEMA-Çukurova Üniversitesi) - Orman Koruma Alanlarının Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında; bölgedeki Sivil Toplum Kuruluşları'nın proje örnek uygulamalar programı için proje geliştirmeleri sürecinde yakın destek verilmiştir. Bu kapsamda Bartın ve Kastamonu'da yer alan 5 tane küçük ölçekli projenin desteklenme kararı alınmıştır. (2010 yılında başlayan çalışmalar Şubat 2011'de tamamlanmıştır.) 2011 yılı içerisinde proje uygulamaları başlayacaktır.	ÇOB, TKB
DOĞAL KAYNAK YÖNETİMİ			
28	Arazi Yetenek (Kabilyet) Sınıfları ile İlgili Belirlemelerin Türkiye Koşullarına Göre Güncelleştirilmesi	Güncelleştirme çalışmaları CORINE (Coordination of Information on The Environment- Çevresel Bilgilerin Koordinasyonu) Projesi çerçevesinde devam etmektedir. Arazi kabilyet sınıfları güncelleme projesi çalışmaları devam etmektedir	ÇOB, TKB
29	Ülkemizdeki çölleşmenin durumunun ortaya konulması ve hassas alanların tespit belirlenmesi ve izlenmesi	- Analiz ve kuraklığa karşı erken uyarı verilmesini sağlayan SPI(normalleştirilmiş yağış indisi), PDSI (palmer kuraklık şiddet indisi) ve Normalin Yüzdesi programları kullanılmaya başlanılmıştır. -Aridity Index yardımıyla Türkiye'de Çölleşmeye Eğilimli Alanların Tespiti konulu çalışma tamamlanarak I. Ulusal Kuraklık ve Çölleşme Sempozyumunda sunulmuştur. -Çölleşmeyi izleme projesinin sistemi kurulmuş, proje pilot alanı olarak belirlenen Çoruh vadisi ve Konya Karapınar'da ilgili çalışmalar tamamlanmıştır. -Orman yangınlarına yönelik meteorolojik erken uyarı modeli geliştirilmiştir. -NDVI vejetasyon indeksinin kullanılması çalışmaları başlatılmıştır.	ÇOB(OGM, DMİ)
30	Kuraklığa Dayanıklı Kültür, Mera ve Orman	-Kuraklık Test Merkezi kurma çalışmaları devam etmektedir. -Kuraklığa dayanıklı tür ve çeşitlerin sertifikalı tohum temini için	ÇOB, TKB

	Bitki Türlerinin Belirlenmesi ve Adaptasyonu :	çalışmalar devam etmektedir. -“Bitkisel Kuraklık Test Merkezi” kurulması çalışmaları devam etmektedir. -Rekolte Tahmin ve Kuraklık İzleme Projesi 2008 yılında başlamıştır -TÜBİTAK Çölleşme konulu projelere destek vermektedir.	
31	Türkiye Topraklarının En Gelişmiş Yöntemler ve En Son Teknikler Kullanılarak Etüt Edilmesi, Ülkenin Toprak ve Arazi Varlığının Belirlenmesi, Arazinin Tüm Özellik ve Yeteneklerinin Tanımlanması, Uluslararası Standartlara (FAO/USDA) Uygunluk Sağlayacak Şekilde Sınıflandırılması Envanterlerinin Yapılarak Veri Tabanının Oluşturulması, Toprak ve Yorumlama Haritalarının Hazırlanması	Çalışmalar, 1985 yılında Portekiz’de başlatılan ve tüm AB ülkelerinde tamamlanan AB ülkeleri arazi varlıkları, arazi kullanım şekilleri, arazi örtü tipleri belirlenmesi ve tüm Avrupa kara parçasına ait standart bir veri tabanı oluşturulması amaçlanan CORINE projesi çerçevesinde devam etmektedir.	ÇOB (AGM, OGM), TKB
32	Sağlıklı Bir Planlama İçin Gerekli Arazi ve Su Varlığı Envanterlerinin Çıkarılması ve Buna Dayalı Ulusal Bir Veri Bankası Oluşturulması	-Çalışmalar CORIN Projesi çerçevesinde devam etmektedir. -Ülke genelinde il ve ilçe bazında içme suyu envanteri oluşturulmuştur. -81 il merkezinin içme, kullanma ve sanayi suyu temini eylem planı hazırlanmıştır.	ÇOB (ÇYGM, DSI), TKB

33	Ülkesel Düzeyde Toprak Koruma ve Arazi İyileştirme Eylem Planlarının Yapılması :	-Toprak ve Arazi Kullanım Kanunu ve buna bağlı Yönetmelik ve Tüzükler ile ele alınmaktadır -Toprak koruma ve arazi kullanımı kanunu uygulamaya girmiştir -Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Eylem Planı hazırlanmıştır,	ÇOB, TKB
34	Toprak Verimliliğini Düşürücü Uygulamaların Önlenmesi	-Çalışmalar CORIN Projesi çerçevesinde devam etmektedir. -Toprak ve Arazi Kullanım Kanunu ve buna bağlı Yönetmelik ve Tüzükler ile ele alınmaktadır.	ÇOB, TKB
35	Türkiye tarafından imzalanan “BM Biyolojik Çeşitliliğin Korunması” Sözleşmesi Kararlarının Yerine Getirilmesi	-Koruma altına alınan türlerle ilgili tür koruma ve izleme çalışmaları sürdürülmektedir. -BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, BM İklim Değişikliği Sözleşmesi ve BM Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi Sekreteriyaları arasındaki işbirliği ve eşgüdüm amaçlı kurulan “ Ortak Komite” kararlarının değerlendirilmesi planlanmaktadır. -Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansı’nda anlaşmaya varılan “Korunan Alanlar İş Programı”nın hedefi, 2010 yılın kadar karasal ve 2012 yılın kadar da denizel ekosistemlerde kapsamlı etkin yönetilen ve ekolojik temsile dayanan ulusal ve bölgesel korunan alan sistemlerinin oluşturulmasıdır. “Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi GEF Orta Ölçekli Projesi” kapsamında "Korunan Alanlar İş Programı Uygulama Kılavuzu" Türkçe'ye çevrilerek basılmıştır. Program kapsamında tanımlanan eylemler oluşturulan çalışma gruplarıyla Türkiye için önceliklendirilmiş ve proje faaliyetleri ile de örtüşen uygulamalara başlanmıştır. (Amaç 3.2 ve 4.2 gibi) Programın “2010’a kadar tamamlanacak hedefler “ başlığı altında tanımlanan 1.3.”Ekosistem yaklaşımını uygulamak ve uluslar arası işbirliğini geliştirmek suretiyle biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımını daha ileri seviyeye getirmek için ulusal sınırların iki tarafında birbirine komşu korunan alanlar ve bölgesel	ÇOB, DKMP

	<p>ağlar arasında sınırötesi korunan alanların ve diğer işbirliği şekillerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi” hedefi kapsamında; Avrupa Birliği’nin 2004-2006 Türkiye-Bulgaristan Sınır ötesi İşbirliği Programı kapsamında , Çevre ve Orman Bakanlığı; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda Kırklareli Yıldız dağlarında yürütülen “TR 06 02 16 Yıldız Dağlarında Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Sürdürülebilir Geliştirilmesi Projesi” uygulamalarına 2008 yılında başlayıp 2009 yılında tamamlanmıştır. Türkiye’nin katılıma hazırlanması sürecinde faydalı bir rol oynamış ayrıca sınırötesi korunan alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi yönünde örnek çalışmalar gerçekleştirilmiştir.</p> <p>Amaç1.1."Denizel alanlarda, kapsamlı, temsile dayalı ve etkin yönetilen ulusal ve bölgesel korunan alan sistemlerinden oluşan bir küresel ağı kurulması." kapsamında;</p> <p>“Türkiye'nin Deniz ve Kıyı Alanları Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi" yürütülmektedir.</p> <p>Korunan Alanlar İş programı Amaç 1.4 "Aktif paydaş katılımı ile.....etkin bir yönetime sahip olması" kapsamında;</p> <p>2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında korunan alanlar ilan edilmekte ve kanunun 4.maddesine istinaden bu kanun kapsamına giren alanlarda kaynakların etkin korunabilmesi amacıyla planlama çalışmaları yapılmaktadır.(bk.Eylem No:4)</p> <p>-Ülkemiz Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı 2007 yılında güncellenmiştir.</p> <p>-UBSEP'in koordineli bir şekilde uygulanması için öngörülen uygulama mekanizması Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun Tasarısının yasalaşmasından sonra hayata geçirilebilecektir.</p> <p>-Koruma altına alınan türlerle ilgili tür koruma çalışmaları kapsamında çalışmaların artırılması adına 2011 bütçesinde yer alan 5 ilde (Bursa, Eskişehir, Trabzon, Van, Hatay) nesli tehdit altında olan türlerin tespiti</p>	
--	--	--

		ve bu türlerin korunması ve türlere ait bilgilerin (önemi, durumu, tehlike kategorileri) ilgili taraflarca değerlendirilmesi adına çalışmalar gerçekleştirilecektir.	
36	Sürdürülebilir Arazi Kullanım Planlamasının yapılması	-Çalışmalar CORIN Projesi çerçevesinde devam etmektedir	ÇOB, TKB
37	Meraların Amenajman Kurallarına Göre Yönetilmesi	-Mera kanunu çerçevesinde ıslah ve tahsis çalışmaları yürütülmektedir. -Mera Kullanım ve Yönetim Projesi (TUBİTAK destekli) -TEMA Vakfı Mera Islahı Projeleri yapılmıştır.	ÇOB, TKB
38	Erozyon Kontrol Önlemlerinin ve Tekniklerinin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması	-Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü seferberliği başlatılmıştır. -Minimum işlemeli tarım teknikleri konusunda eğitim ve yayım faaliyetleri devam etmektedir -Erozyon ve rüsubatın önlenmesi için; yerleşim yerlerinin, DSİ ve diğer kamu tesislerin, depolamaların (baraj ve gölet) tarım arazilerinin korunmasına öncelik verilmektedir.	ÇOB, TKB
39	Organik (Ekolojik-Biyolojik) Tarımın Yaygınlaştırılması ve Biyoteknolojinin Özendirilerek Geliştirilmesi	-Organik Tarım desteklenmektedir. -Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi uygulanmaktadır. -Organik Tarım Küme Projesi uygulanmaktadır. -Ulusal Biyogüvenlik Kanunu hazırlanmıştır. -Biyoteknolojik konulara ağırlık verilerek moleküler genetik çalışmalarıyla kuraklığa daha dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi çalışmalarının 2009 yılında uygulamaya konulması hedeflenmektedir. "Karapınar'dan Dünyaya Çölleş-me Çağrısı" Projesi	ÇOB, TKB, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,TEMA
40	Sulama Sistemlerinin Performansının izlenmesi	Modern Sulama Sistemlerine hibe ve kredi desteği uygulanmaktadır, eğitim çalışmaları devam etmektedir. Su ve toprak kalite analizleri yapılmaktadır. -Sulama projeleri yürütülmektedir	ÇOB, TKB
41	Arazi Toplulaştırma Çalışmalarının	-GAP eylem planı ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 2008-2012 yıllarını içine alan dönem içinde yaklaşık 1,2 milyon ha. arazinin	ÇOB, TKB

	Yaygınlaştırılması	toplulaştırılması programa alınmış ve çalışmalara başlanmıştır. -Tarım alanlarının parçalanmasını engellemek amacıyla özel mülkiyete konu arazide satış işleminden önce, Tarım Reformu Genel Müdürlüğünden izin alınmakta ve bu sayede arazinin o bölge için belirlenen normdan daha küçük parçalara ayrılması önlenmektedir. 2006 yılı sonu itibariyle 525 bin hektar alanda arazi toplulaştırma çalışması yapılmıştır. Arazi toplulaştırma çalışmaları devam etmektedir -	
42	Doğal kaynaklarda olabilecek bozulmaların izlenmesi ve yayımlanması	-Orman amenajmanında CBS uygulamaları yaygınlaştırılmış, temel altlıklar sayısal ortamda hazırlanmış, izleme ve değerlendirmede kapasite yükseltilmiştir.	
44	Toprak ve Su Kaynaklarının Korunma Ve Sürdürülebilir Kullanılmasının Sağlanması ve Çalışmaların Havza Bazında Ele Alınması	-En çok tahribata maruz kalmış havzalardan başlayarak Türkiye'deki 25 nehir havzasında Havza Koruma Eylem Planı çalışmaları yapılmaktadır. İlk etapta 15 havzanın Koruma Eylem Planı tamamlanmış olup, kalan 10 havzanın ise 2011 yılında başlanıp 2012 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır. İçme suyu temin edilen Eğirdir Gölü ve Atatürk Barajı için özel hüküm belirleme çalışmaları tamamlanmıştır -Eskişehir iline içme ve kullanma suyu temin edilen Porsuk Barajı Özel Hüküm Belirleme Çalışması Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir. -Konya İline içme ve kullanma suyu temin edilen Beyşehir Gölü Havza Koruma Planı ve özel hüküm belirlenmesi projesi ihale çalışmaları devam etmektedir. □ □ -Antalya İline içme ve kullanma suyu temin edilecek olan Karacaören II Baraj Gölü Havza Koruma Planı ve özel hüküm belirlenmesi projesi ihale çalışmaları devam etmektedir. -	ÇOB(ÇYGM)
45	Sürdürülebilir Orman Yönetimi İçin Kriter Ve Göstergelerin	-Sürdürülebilir orman yönetiminde ormancılık bilgi sistemlerinin geliştirilmesi projesi uygulanmaktadır. -OGM Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanlığınca geliştirilen Orman	ÇOB, OGM

	Geliştirilmesi Ve Uygulanması.	Kadastro Bilgi Sistemi adlı program ile izin istenen alanların sayısal ortama aktarılması ile diğer izinler bulunduğu konum, kısıtlı alanlar içine düşüp düşmediği irdelenmeye başlamış, talep edilen izin alanlarının izne konu edilmesinde daha ayrıntılı ve etkin bir şekilde değerlendirilmeye başlanılmıştır -Orman yangınları erken uyarı sistemleri (uzaktan algılamaya dayalı kameralı gözetleme sistemi, yangın yönetim sistemi) kullanılmaya başlanmıştır. -Ekosistem tabanlı ve çok amaçlı planlama başlatılmıştır.	
46	Hassas ekolojik ve kültürel alanlarda, turizmin bir düzene bağlanması ve tahribata yol açmaması.	- Milli parkların etkin yönetilmesini ve ekoturizmin doğa korumayı destekleyecek şekilde uygulanmasını teşvik etmek amacıyla yerel ilgi gruplarının katılımıyla korunan alanlarda alan kılavuzluğu, arıcılık, ev pansiyonculuğu, yöresel ürünlerin ve odun dışı orman ürünlerinin satışına yönelik uygulamalar yapılarak yöre halkının sosyo-ekonomik kalkınmasına destek olunmaktadır. Bu uygulamalar dahilinde; 2873 sayılı Milli Parklar Kanununda Değişiklik Yapılmasına dair 5400 sayılı Kanun 03.07.2005 tarihinde kabul edilmiş, söz konusu kanun ile 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 16 ncı maddesinin madde başlığı "Koruma görevlileri ve alan kılavuzları:" olarak değiştirilmiş ve maddeye iki fıkra eklenmiştir. 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 16 ncı maddesinde yapılan bu değişiklikle korunan alanların tanıtılmasında görev alacak kişilerle ilgili olarak "Alan Kılavuzlarının Seçimi, Eğitimi, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" 28.03.2006 tarih ve 26122 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. -Alan kılavuzluğunun uygulanması ile korunan alanlarda koruma, ziyaretçi yönetimi, sürdürülebilir kalkınma ve kırsal kalkınmaya da katkı sağlanacağından sistemin güçlendirilmesi için yönetmelikte öngörülen bazı maddelerin değiştirilmesi ve yeni bazı maddelerin ilave edilmesi amacıyla hazırlanan "Alan Kılavuzlarının Seçimi, Eğitimi, Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair	ÇOB

	<p>Yönetmelik” 21 Ağustos 2010 Cumartesi günü 27679 Sayılı Resmi Gazete ile yayımlanmıştır. Alan kılavuzluğu uygulaması hem bu alanlarda yaşayan yöre insanını koruma faaliyetlerine aktif olarak katabilmesi ve hem de bu uygulamadan finansal açıdan da faydalanılarak sürdürülebilir kalkınmayı desteklemesi için önemlidir. Ayrıca, koruma çalışmalarının yerelde daha etkin olarak yapılabilmesi ve özellikle kontrolsüz olarak ülkemiz doğal alanlarını ziyaret eden ziyaretçi kitlesini kontrol altına alma açısından da önemlidir. Bu yönetmelik kapsamında 2010 Mart-2011 Mart tarihleri arasında; Çanakkale Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı’nda Alan Kılavuzluğu için 10-28 Ocak 2011 ve (Birinci grup) 31 Ocak-18 Şubat 2011 (İkinci grup) tarihleri arasında toplam 733 başvuru olmuştur. Eğitime alınan sayı 240 kişidir. Eğitim çalışmaları tamamlanmış ve sertifika aşamasına gelinmiştir.</p> <p>Ayrıca Ekonomik İşbirliği Teşkilatı 2015 Vizyon Belgesi çerçevesinde Daire Başkanlığımızın odak noktası olduğu ekoturizm alanında 2005-2010 yılları arasında faaliyetler gerçekleştirilmiş olup, Genel Müdürlüğümüzce 10-12 Haziran 2010 tarihleri arasında Azerbaycan/Bakü’de yapılan 2. Ekoturizm Uzmanlar Grubu Toplantısı” ve “Ekoturizmin Çevresel Ekonomik ve Kültürel yararlarının Değerlendirilmesi üzerine Uluslar arası Ekobölge Konferansı”na katılım sağlanmıştır.</p> <p>-23 Şubat 2007 tarihinde Türkiye mağaralarının korunan alanlar yaklaşımıyla değerlendirilmesi amacıyla Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Milli Parklar Dairesi Başkanlığı bünyesinde Mağara Araştırma Birimi (DKMPmab) kurulmuştur. Bu kapsamda 2008 – 2012 Stratejik Eylem Planı hazırlanmış ve uygulamaya geçilmiştir.</p> <p>Eylem planı kapsamında yapılan 2010-2011 yılı içerisinde yapılan ve devam eden çalışmalar; Pınargözü Mağarası (Kızıldağ MP) Projesi hazırlanmış ve projenin 9 Eylül Üniversitesi Rektörlüğünce onaylanması beklenmektedir. Onayı müteakiben protokol imzalanarak proje başlatılacaktır. Ayrıca İnsuyu Mağarası (Burdur) Araştırma Projesi de hazırlanmış olup projenin SAD-MADAG desteğiyle gerçekleştirilmesi</p>	
--	---	--

		<p>için protokol çalışmaları devam etmektedir.</p> <p>Köprülü Kanyon MP mağaraları araştırma projesi; MTA ile protokol taslağı hazırlandı. MTA'ya iletildi, cevap beklenmektedir.</p> <p>Ayvaini Mağarası'nın 2873 sayılı Kanun kapsamında etüdü; Ön Etüd tamamlandı. Mart ayı içinde saha etüdü tamamlanacaktır.</p> <p>Karaman İncesu Mağarası Öneri Tabiat Anıtı Projesi; Ön etüt tamamlanmıştır.</p> <p>Isparta İnönü Mağarası Öneri Tabiat Anıtı Projesi; Ön etüt tamamlanmıştır.</p> <p>Beydağları MP Mağaralarının araştırılması projesi; BUMAD ile protokol hazırlığı devam etmektedir.</p> <p>-Orman Koruma Alanlarının Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında "Sürdürülebilir Turizm Gelişme Planı ve Ziyaretçi Yönetimi Planı" hazırlanmış olup, (2009 yılında başlamış ve 2010 yılında tamamlanmıştır.) ziyaretçiler için alt yapı çalışmaları (İki ziyaretçi merkezi, 1 bilgilendirme merkezi, giriş kontrol üniteleri, patikalar ,bilgilendirme levhaları ve yol işaretleri) devam ettirilmektedir.</p> <p>-Korunan alanlarda ekoturizm uygulamalarının kontrol altına alınabilmesi, ekoturizm ile ilgili stratejilerin, ilkelerin belirlenmesi amacıyla "Ulusal Ekoturizm Çalıştay" gerçekleştirilmiş, bu çalıştay ile özellikle korunan alanlarda ekoturizm uygulamalarının temel ilkeleri, prensipleri tanımlanmıştır.</p> <p>-Korunan alanlardaki ekoturizm uygulamalarının programlanmasına yönelik "Ekoturizm Eylem Planı" hazırlanmıştır.</p> <p>-Yine korunan alanlarda ekoturizm uygulamalarının planlı gerçekleştirilebilmesi için taslak ekoturizm planlama kılavuzu hazırlanmıştır.</p>	
47	Ekosistemlerin Bozulmalarının Engellenmesi ve Bozulmuş	<p>- Bozuk orman alanlarının rehabilite edilmesine devam edilmektedir..</p> <p>-Entegre havza rehabilitasyon projelerine önem verilmektedir.</p> <p>-Habitatların bölünmemesi ve ekosistem dinamiklerinin zarar görmemesi için önlemler alınmaktadır.</p>	ÇOB, OGM, TEMA

	<p>Ekosistemlerin Onarımı için Koruyucu Önlemler Alınması</p>	<p>-Milli Park ve Tabiat Parkı sınırları dahilinde; 2873 sayılı <i>Milli Parklar Kanunu</i> ve <i>Milli Parklar Yönetmeliği</i>, 6831 sayılı <i>Orman Kanunu</i> ve 22 Mart 2007 tarih ve 26470 sayılı Resmi Gazete yayımlanan <i>Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelik</i>, 24.03.2002 tarihli ve 24705 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan <i>Milli Parklar Koruma ve Geliştirme Hizmetlerine ilişkin Esas ve Usuller</i> ile ilgili mevzuat (kanun, tüzük, yönetmelik, tamim) kapsamında kamu yararı ve zaruret bulunması halinde ve uzun devreli gelişme planı dahilinde; zorunlu altyapı tesisleri yapılması amacıyla orman sayılan araziler tahsis konu edilebilmektedir. İzin verilebilecek kurumlar; devlet idareleri ile gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri olup; savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, iletişim panosu, su arama, su kuyusu, kaptaj, su isale hattı, su deposu, su dolmuş tesisi, atık su, petrol, doğalgaz, alt yapı ve katı atık bertaraf tesisi, sanatoryum, baraj ve gölet tesisleri yapımı amacıyla arazinin maksimum 49 yıl süreliğine tahsisin (kesin izin) yapılabilmesi mümkündür.</p> <p>-Tahsis (kesin izin); sürenin dolması, hak sahibinin vazgeçmesi, mevzuat ve taahhütname hükümlerine aykırı davranılması halinde iptal edilir. İzinin sona ermesi halinde, her türlü bina ve tesis; ya arazi rehabilitasyonu zorunluluğu getirilerek arazinin eski haline getirilmesi sağlanır ya da eksiksiz ve bedelsiz olarak en geç üç ay içinde idarenin tasarrufuna geçer ve Genel Müdürlükçe değerlendirilir.</p> <p>-İlgaz Dağı Milli Parkı sınırları dahilinde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü lehine 11.549 m²'lik alanda Mekanik Kayak Tesisi (<i>Telesiyej, Üst İstasyon ve İdare Binası ile Alt İstasyon ve İdare Binası</i>) kurulması amacıyla; 11.11.1985 tarihli ve 2008-16/294 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile bedelli olarak 49 yıl süre ile verilen tahsis; İzin Lehtarının talebi doğrultusunda 16.09.2010 tarihli ve 38 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile iptal edilmiştir. İzin alanının rehabilitasyonunun yapılması beklenilmektedir.</p> <p>-Aladağlar Milli Parkı sınırları dahilinde 25.07.1986 tarihli ve 198 sayılı</p>	
--	---	--	--

	<p>Bakanlık Makamı Oluru ile, 341.550 m²'lik ormanlık alanda elektrik nakil hattı yapılması maksadıyla TEK Genel Müdürlüğü lehine 49 yıllığına bedelli verilen kesin izin; izinli sahalar üzerindeki yapıların ve elektrik nakil hattının ekonomik ömrünü doldurması ile sık sık arıza vermesi nedeniyle izin lehtarının talebi üzerine 13.09.2010 tarihli ve 21 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile iptal edilmiştir. İzin lehtarı tarafından alandaki elektrik iletim hattı ve yapılar tahsis sahasından kaldırılmış ve alanın rehabilitasyonu yapılarak saha İl Müdürlüğünce 2010 yılı içerisinde teslim alınmıştır.</p> <p>-Verilen izinlerin süresi bitiminde arazi rehabilitasyonu zorunluluğu getirilerek arazinin eski haline gelmesi sağlanmaktadır.</p> <p>- “Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında Küre Dağları Milli Parkı Tampon bölgesinde Cide bölümünde Ağaçlandırma Projesi (126,50 ha) ve Ulus bölümünde Çok Amaçlı Uygulama Projesi (19,0 ha) uygulama çalışmaları 2010 yılında başlatılmıştır. Bu çalışmalarda bölgede yaban hayatına yardımcı olmak amacıyla kuşburnu, alıç, ahlat, yaban fındığı vb. türlerle dikim yapılmaktadır.</p> <p>-GDA'daki STK'ların doğa koruma konusundaki kapasitelerinin geliştirmesi projesi yapılmıştır.</p> <p>-Biyolojik çeşitlilik ve entegre ekosistem tabanlı ve çok amaçlı planlamalar yapılmaktadır.</p> <p>- Harran-Ş.Urfa Çütlük Köyü'nde Safran Bitkisinin Gen kaynaklarının korunması ve Tarımın Yaygınlaştırılması Projesi uygulanmıştır.</p> <p>-Konya-Karapınar'da topraktaki karbon birikimi ve toprak kalitesine etkisini uzun vadeli takibine yönelik izleme sistemleri oluşturulmuştur.</p> <p>-Türkbükü Projesi kapsamında Bodrum-Türkbükü sınırları içerisinde biyolojik çeşitliliği koruma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.</p>	
--	---	--

48	Korunan Alanlar Statüsüne Giren Alanların (MP, Tabiat Parkları, vb.) Sayılarının ve Alanlarının Artırılması	<p>-Koruma alanlarının sayısı artırılmıştır</p> <p>-Yaban hayatı geliştirme sahasından 21 adetinde Yönetim ve Gelişme Planı yapılmış olup; 2011 yılında 17 sahanın planlama çalışmalarının tamamlanması öngörülmektedir.</p> <table border="1" data-bbox="741 416 1536 1383"> <thead> <tr> <th>Koruma Alanları</th> <th>Sayısı (2011)</th> <th>Alanı (ha)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Milli Parklar</td> <td>41</td> <td>869.922</td> </tr> <tr> <td>Tabiat Parkları</td> <td>42</td> <td>81.672</td> </tr> <tr> <td>Tabiatı Koruma Alanları</td> <td>31</td> <td>48.107</td> </tr> <tr> <td>Tabiat Anıtları</td> <td>106</td> <td>5631</td> </tr> <tr> <td>Biyosfer Rezervi</td> <td>1</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları</td> <td>79</td> <td>1.201.032,00</td> </tr> <tr> <td>Yaban Hayatı Üretme İstasyonu</td> <td>20</td> <td>4.603,5</td> </tr> <tr> <td>Muhafaza Ormanları</td> <td>57</td> <td>394,853.00</td> </tr> <tr> <td>Gen Koruma Ormanları</td> <td>193</td> <td>27,735,60</td> </tr> <tr> <td>Tohum Meşcereleri</td> <td>338</td> <td>46.086,04</td> </tr> <tr> <td>Özel Çevre Koruma Bölgeleri</td> <td>14</td> <td>1.206.008,00</td> </tr> <tr> <td>Ramsar Alanları</td> <td>12</td> <td>200.000,00</td> </tr> <tr> <td>Doğal Sit Alanları</td> <td>1003</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Doğal Varlıklar</td> <td>2370</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Koruma Alanları	Sayısı (2011)	Alanı (ha)	Milli Parklar	41	869.922	Tabiat Parkları	42	81.672	Tabiatı Koruma Alanları	31	48.107	Tabiat Anıtları	106	5631	Biyosfer Rezervi	1		Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları	79	1.201.032,00	Yaban Hayatı Üretme İstasyonu	20	4.603,5	Muhafaza Ormanları	57	394,853.00	Gen Koruma Ormanları	193	27,735,60	Tohum Meşcereleri	338	46.086,04	Özel Çevre Koruma Bölgeleri	14	1.206.008,00	Ramsar Alanları	12	200.000,00	Doğal Sit Alanları	1003		Doğal Varlıklar	2370		ÇOB(OGM), TKB, DKMP, TEMA, ODTÜ Biyoloji Bölümü, Doğa Koruma Merkezi,
Koruma Alanları	Sayısı (2011)	Alanı (ha)																																														
Milli Parklar	41	869.922																																														
Tabiat Parkları	42	81.672																																														
Tabiatı Koruma Alanları	31	48.107																																														
Tabiat Anıtları	106	5631																																														
Biyosfer Rezervi	1																																															
Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları	79	1.201.032,00																																														
Yaban Hayatı Üretme İstasyonu	20	4.603,5																																														
Muhafaza Ormanları	57	394,853.00																																														
Gen Koruma Ormanları	193	27,735,60																																														
Tohum Meşcereleri	338	46.086,04																																														
Özel Çevre Koruma Bölgeleri	14	1.206.008,00																																														
Ramsar Alanları	12	200.000,00																																														
Doğal Sit Alanları	1003																																															
Doğal Varlıklar	2370																																															

		<table border="1"> <tr> <td>Gen Koruma ve Yönetim Alanları</td> <td>Pilot çalışma</td> <td>Bolkar, Kazdağı ve Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği</td> </tr> <tr> <td>Kaplumbağa Koruma Alanı</td> <td>20</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Foklar İçin Potansiyel ve Önemli Habitatlar. Koruma Alanı</td> <td>5</td> <td></td> </tr> </table>	Gen Koruma ve Yönetim Alanları	Pilot çalışma	Bolkar, Kazdağı ve Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği	Kaplumbağa Koruma Alanı	20		Foklar İçin Potansiyel ve Önemli Habitatlar. Koruma Alanı	5		
Gen Koruma ve Yönetim Alanları	Pilot çalışma	Bolkar, Kazdağı ve Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği										
Kaplumbağa Koruma Alanı	20											
Foklar İçin Potansiyel ve Önemli Habitatlar. Koruma Alanı	5											
		<p>-Milli Parklarının Uzun Devreli Gelişim Planlarının yapım çalışmalarında ve yönetim sürecinde, ayrıca Tabiat Parkları, Tabiat Koruma Alanları ve Mesire yerlerinin yönetim sürecinde koruma-kullanma dengesi tesis edilmekte ve Çölleşmeyle Mücadele amacıyla örtüşen önlemler alınmaktadır</p> <p>Doğal bitki örtüsü ve endemik türlerin belirlenme ve tescilindeki ortak ölçütlerin kullanılması kapsamında Aşağı Kafkaslar Boşluk Analizi Projesi</p> <p>- Kaynakların sürdürülebilir yönetimine yönelik mevcut korunan alanların planlarının hazırlıkları devam etmektedir.</p> <p>-Yıldız Dağlarında Biyolojik çeşitliliğin Korunması ve Sürdürülebilir Yönetimi Projesi kapsamında yaklaşık 110.000Ha. bir alanda yeni korunan alanların belirlenmesi ve bu alanın Biyosfer rezerv yaklaşımıyla planlanması ve yine bu alanın BR olarak deklare edilmesi,</p> <p>-Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi</p> <p>-Kaçkar Dağlarında Sürdürülebilir Orman Kullanımı ve DoğaKoruma Projesi</p> <p>-Küre Dağları Milli parkında “Türkiye’de Ormanların Ulusal Korunan Alanlar Sistemindeki Yerinin ve Yönetimsel Etkinliğinin Geliştirilmesi” projesi kapsamında bu alanın planının hazırlanması,</p>										

ÇEVRE İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER			
49	Altyapı Yatırımları İle Verimli Tarım Arazilerinin Tarım Dışı Amaçlı Kullanımının ÇED'e Konu Edilmesi	İl Müdürlüklerimiz, Bakanlığımız mevzuatları açısından ÇED süresince karar vermektedir.	ÇOB, TKB
50	Su Kalitesi Koruma Programlarının Gereğince Toprak Erozyonu Kontrol Programları İle Birleştirilmesi	Su havzalarının korunması amacıyla muhafaza ormanları tesis edilmektedir. Bu yerlerde arazinin bozulmasına yönelik herhangi bir faaliyete müsaade edilmemektedir.	ÇOB
51	Sera Gazı Salımlarını Azaltma Amaçlı Etkin Bir Planlamanın Oluşturulması	-1.İklim Değişikliği Ulusal Bildirimi hazırlanmıştır. Seyhan Nehri Havzası İklim Değişikliğine Karşı Uyum Projesi başlatılmıştır. -Küresel Isınma Alanında Rasyonel Adımların Tespiti Raporu Projesi yürütülmektedir.	ÇOB, TKB, DPT
BÖLGESEL/KIRSAL KALKINMA			
52	Düşük Gelirli Halkın Üretkenlik, Sağlık, Eğitim ve Beslenme Durumlarının Yükseltilmesi ve Bunların İş Bulma ve Üretken Değerlere Erişmelerinin Kolaylaştırılması	441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde kırsal alanda eğitim ve yayım faaliyetleri devam ettirilmektedir. -Orman köylüsüne orman işçiliği dışında yapabilecekleri alternatif gelir getirici faaliyetler için yapılan ferdi kredi uygulamaları desteği ile 13.395 adam/yıl, 1.928.187 adam/gün toplam istihdam, -Kooperatif proje uygulamaları ile de gıda konusunda (16 proje) 160 adam/yıl, tarım-orman konusunda (20 proje) 200 adam/yıl, dokuma/halı konusunda (3 proje) 750 adam/yıl olmak üzere toplam 1110 adam/yıl istihdam oluşturulmuştur. -Yuntdağı Model Projesi sürdürülmektedir.	TKB, (ÇOB, ORKÖY, SGB)
	Bölgesel ve kentsel	Sulak Alanlar Yönetmeliği ve Avrupa Peyzaj Sözleşmesi kapsamında	

53	planlamada doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının göz önünde tutulması.	bölgesel ve kentsel planlamalarda doğanın korunması esas alınmaktadır.	
54	Orman Köylüsünün Sosyo-Ekonomik Yönden Kalkındırılıp, Ormana Bağımlılığın En Alt Düzeye İndirilmesi Ve Ormanların Korunmasının Sağlanması	Gerçekleştirilen ferdi kredi gelir getirici proje uygulamalarından; fenni arıcılık, süt inekçiliği, süt koyunculuğu, besi sığırcılığı, besi koyunculuğu, kültür mantarcılığı, seracılık, bağcılık, meyvecilik, bağcılık tesis edindirme ve çevirme kredilerinde 2005-2008 yılları arasında 11.339 aileye kredi desteği sağlanmıştır. Aynı dönem içinde, odun tasarrufunu sağlamak ve orman köylüsünün yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak toplam 1441 aileye dam örtülüğü, 19624 aileye ye güneş enerjisi ile su ısıtma tesisi olmak üzere toplam 21065 aileye kredi desteği sağlanmıştır. -Kooperatif proje uygulamaları kapsamında; süt toplama merkezi, mandıra, zeytin salamura tesisi, traktör-alet ekipman, kereste fabrikası, halıcılık, iş makinesi, hızar atölyesi, yem kırma tesisi, un fabrikası konularındaki 39 adet proje için 4.614.114 YTL. kredi kullanılmıştır	ÇOB, OGM
55	Küçük Ölçekli Sulama Projeleri Yatırımlarının Artırılması ve Desteklenmesi	Modern Sulama Sistemlerine hibe ve kredi desteği uygulanmaktadır, eğitim çalışmaları devam etmektedir.	ÇOB, TKB, OGM
KURUMSAL DÜZENLEMELER			
57	DSİ, KHGM, AGM, Çevre ve Orman Bakanlığının Havza Bazında Ortak Çalışmalar Yapması	-Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi yapılmıştır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü ile Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü arasında imzalanan işbirliği protokolü kapsamında Türkiye genelinde ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yapılmaktadır. - ÇYGM kuruluş kanununda Bütüncül Havza Yönetimi görevi bulunmaktadır. Bu kapsamda AB Direktifleri ve Ulusal mevzuatı esas alan çalışmalar yapılmaktadır	ÇOB, TKB
MALİ KAYNAKLAR VE TEKNOLOJİ KULLANIMI			
	Tarımsal ve Ormancılık	Tarımsal Araştırmalar ve Genel Müdürlüğümüze talepleri doğrultusunda	ÇOB, TKB

58	Araştırma Kuruluşlarının Parasal ve Teknik Olanaklarla Desteklenmesi ve Geliştirilmesi	kaynak aktarımı sağlanmaktadır. Bu Genel Müdürlüğümüz TÜBİTAK destekli projeler yürütmektedir.	
59	Topraklarda Organik Maddenin Artırılması ve Dolayısıyla, Toprağın Fiziksel Özelliklerinin İyileştirilmesi için Çiftlik Gübresinin Yakıt Olarak Kullanılmasını Önleyici Tedbirler Alınıp, Çiftlik Gübresinin Gübre Olarak Kullanılmasının Sağlanması	Karadeniz de Tarımsal Kirliliğin Önlenmesi Projesi çerçevesinde pilot uygulamalar devam etmekte olup, Çiftlik Gübresi Yönetimi için gerekli tesisler ile biyogaz tesisleri yapılmıştır. Çiftçilerimize eğitim çalışmaları ülke bazında devam etmektedir. Gübre deposu inşası için çiftçilere hibe desteği uygulanmaktadır	ÇOB, TKB
60	Biyolojik Kaynaklı Enerjilerin Geliştirilmesi	-Enerji Bitkileri Tarımı desteklenmektedir -Orman köylülerinin yakacak ihtiyaçları uygun fiyatlarla kontrollü olarak ormanlardan karşılanmakta ve böylece ormanların tahribine yönelik baskılar azaltılmaktadır. -Sürdürülebilir orman yönetim, prensip ve kriterleri çerçevesinde, odundan yenilenebilir enerji üretimine konu potansiyel kaynaklar belirlenmektedir	ÇOB, TKB, OGM
62	Çölleşme ile Mücadele Kamuoyu Bilinci ve Baskısının Yaratılması	Resmi kurum ve STK'lar tarafından bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları farklı düzeyde yürütülmektedir	ÇOB, TKB, TEMA
63	Kırsal Kesime Götürülecek Eğitim ve Yayım Hizmetlerinde İlgili Kurumlar, Araştırma Enstitüleri ve	Eğitim ve yayım faaliyetlerine Üniversiteler, Araştırma Enstitüleri ve diğer Kurumlarla işbirliği halinde devam edilmektedir -Toprak haritaları geleneksel su erozyonu birimlerinin YETKE-K ile güncellenmesi ve haritalama birimlerindeki belirsizliklerin jeostatistik ile ortaya konulması projesi	ÇOB, TKB, Toprak Bilimi Derneği

	Üniversitelerin İşbirliği Yapmalarının Sağlanması	-RUSLE Teknolojisi ile Eldivan Sarayköy Göleti Su Toplama Havzasına gelebilecek sediment miktarının tahmin edilmesi projesi -Türkiye’de su erozyon çalışmaları için uzun dönem meteoroloji verileri kullanılarak ulusal ölçekte yağış enerji ve şiddetinin belirlenmesi projesi -Türkiye’de erozyon oluşturma gücünü gösteren yağış indislerinin belirlenmesi projesi	
GERÇEKLEŞTİRİLECEK EYLEMLER			
8	Çevre kirliliğine neden olan katı atık yönetimi ile ilgili politikaların oluşturulması		
9	Çölleşme ile mücadeleyi koordine etmek için oluşturulan Ulusal Koordinasyon Biriminin etkinliğinin sağlanması		
20	Su yasayının çıkartılması		
23	Sera Gazı Salınımlarını Azaltma Amaçlı Etkin Bir Planlamanın Oluşturulması	Orman yangınlarıyla mücadeleye ilişkin olarak ,2011 yılında hava araçlarının görevlendirilmesine yangına hassas bölgelerde kademeli olarak 1 Mayıs 2011 tarihinden itibaren başlanılacaktır. -Orman yangınlarının gözetlenmesi amacıyla 2011 yılında 746 adet gözetleme kulesi yapılması planlanmıştır. Ayrıca bu kulelere ek olarak gerekli yerlerde seyyar ekipler dolaştırılacak olup orman köylerinde geniş görüş alanına sahip konutlardan da yangın gözetlemesi için vatandaşlarla işbirliği imkanları geliştirilecektir. - Orman Yangınlarını Durdurma Zonu Tesisi konusunda yangına hassas 2 milyon ha. kızılçam ormanının yer aldığı Adana, Antalya, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Isparta,	

		Kahramanmaraş, Mersin, Muğla ve Kütahya Orman Bölge Müdürlüklerinde her yıl 1000 km. tesis yapılacak olup, 2011 yılında 15 milyon TL harcama yapılacaktır
24	Çevre kirliliği konusunda bilinçlendirme, caydırıcı tedbirler alınması ve yaygınlaştırılması	
27	ÇED raporlarının ilgili yönetmelik esaslarına göre, gerekli titizlikle hazırlanması, denetlenmesi ve uygulanması	
36	Sürdürülebilir Arazi kullanım planlanmasının yapılması	
43	Sulamaya açılacak alanlarda yeterli drenaj koşullarının sağlanması.	
44	Hassas ekolojik ve kültürel alanlarda, turizmin bir düzene bağlanması ve degradasyona yol açmaması.	
53	Bölgesel ve kentsel	

	planlamada doğal kaynakların ve çevrenin korunmasının göz önünde tutulması.	
54	Orman köylüsünün sosyo-ekonomik yönde kalkındırıp, ormana bağımlılığını en alt düzeye indirilmesi ve ormanların korunmasının sağlanması.	

Ayrıca, 18 ülkeye TİKA tarafından su, su hijyeni, ormancılık ve genel çevre konularında destek verilmiştir.

ÇMUEP' in Öngörülleri

- Çölleşme İle Mücadele Ulusal Eylem Programında 63 adet Eylem Öngörüllmüştür.
- Bu Eylemler ile ilgili olarak uygulayıcı kuruluş, süresi ve şüana kadar yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.